

„Polly csak egy lány...”

Gabriella Hadzsikosztova portréja

Valahol Németországban, egy kisváros színháznak berendezett borpincéjében, egy bolgár származású, nagyanja révén osztrák neveltetésű, szekszárdi színésznő Kurt Weill dalait énekli németül a publikum félelmetes csendjében. „Warum bin ich nicht froh, Jonny?” – kérdezi minduntalan a feketébe öltözött, kicsiny törékeny nő, aki talán bolgár, talán német, talán magyar, bosnyák vagy szerb, de az is lehet, hogy másik kontinens lakója.

Valahol egy magyar kisváros kultúrházában, talán Solymáron, Kurt Weill üzenetét hallgatva a publikum első sorában egy asszony, mert nem bírja illően fegyelmezni magát, hangosan sírni kezd, s a színésznő ott fenn a színpadon egy hosszú percre elfelejt énekelni. A pillanat nem kínos, csupán mélységesen aktuális.

Hadzsikosztova Gabriella, a szekszárdi székhelyű Deutsche Bühne művésznője szerteágazó családi tradíciói következtében lehetne akár bonyolult lélek is, de nem az.

– Osztrák és német barátaim szerint van bennem valami kettősség. Azt mondják, előadásaimból kiérződik az – úgymond – „nagy szláv lélek”. Nem tudom; de ha erős érzelmek szólnak a dalban, én hagyom magam ellágyulni. És ez egyáltalán nem ellentétes az amúgy nagyon is racionális természetemmel – mondja, s talán ezzel magyarázható Hadzsikosztova szinte már magától értetődő tehetsége is.

„Frauentanz” (Asszonytánc) című önálló estje, amelyen Kurt Weill szongjait énekli (férje, C. Nagy István rendezésében), valószínűleg örömteli élmény valamennyi hallgatója, rajongója számára. Belépése Weill világába oly annyira természetes, hogy ha mondjuk 1927-et íránk, azt hinnénk, Weill fedezte fel Hadzsikosztovát és nem fordítva. Valószínűleg nagy barátság lenne az övék. Mitől olyan megrendítő ez a kimondhatatlan, megjegyezhetetlen, antireklám-nevű színésznő ott fenn a színpadon?

– Érzelmileg nagyon megérintett, olyan csodálatosan egyszerű minden sora! Annyira igaz ma is, hiszen csak körül kell nézni a

világban. A félelmek, a szomorúságok már nem elvont életérzések, az abszurdok testet öltének – mondja Weill érvényességéről.

Hadzsikosztova szereti a „cukros zenét” is, biznyság rá, hogy Marica grófnővel felhőtlen, konszolidált viszonyban él. Mindent játszik és különösebb szerepálmái sincsenek. Titka is talán csak az, hogy érzékenysége minden iránt „átjön” a játékán. Egy sanzonparódiájában Hitler-

bajusszal egy pillanatra mintha a Führert látnánk, de nem, egy kitűnő mozdulatsorral máris Chaplin imitálja Hitlert, persze ez sem igaz már, hiszen „most vagyunk”, és bizony Hadzsikosztova kacérkodik Chaplinnal, ez pedig mulat Hitleren...

Az eredeti gondolatokat és az abszolút igazságok mindenkori érvényét tiszteletben tartva játssza a Koldúsopera Pollyját. Nem érti a Polly körül minduntalan előbukkanó, görcsös színésznői rafinériákat, nem akarja, hogy többnek látsszék, mint amennyi.

– Polly csak egy lány, aki odahagyva a luxust, az otthoni jómodot, meg akarja ismerni a másik oldalt is, ahol nem járnak a népek selyemingben. Ma sincs másképp, a fiatalok elszöknek a más milyenségbe, hogy aztán egyszer talán visszatérjenek, de már nem ugyanazok lesznek többé. Ezeken a dolgokon nincs mit „variálni”, legfeljebb Pollyt lehet modernebb ruhába csomagolni. A német Claudia Nowotny rendezőnővel jó volt együtt dolgozni. Teljesen visszament a darabhoz és valódi Brecht–Weill művet csinált. Vagyis láthatóvá tette azt az abszolút művészi harmóniát, ami e két nagyszerű német szerző között kialakult.

Hadzsikosztova Gabriella egyszer talán majd visszamegy szülőföldjére, Bulgáriába. Most még nem, most még színésztársaival itthon, Magyarországon a vidéket járja, olykor Németországot, Ausztriát. Szeretne tanulni, hosszabb ideig vendégszerepelni német nyelvterületen. Addig is mindenhonét visszavárja Szekszárd, a Deutsche Bühne. Várják a dalok is, amelyeket el kell énekelnie.

– ... egyet közülük biztosan, azt, amelyik nyersfordításban valahogy így hangzik: valahová elment Isten és elfeledkezett rólunk. És itt vagyunk elveszve a csillagok között... Amikor ezt a dalt felvettük, a televízióban éppen azt mutatták, hogy egész busszal szállítanak szarajevói gyerekeket Németországba, csupa olyan csecsemőt, akinek meghaltak a szülei. Milyen igaz: itt vagyunk elveszve a csillagok között...

Önálló estjén Hadzsikosztova maga mondja az összekötő szöveget, segítség nélkül öltözik át s bemutatót tart a nyílt színen való átváltozás művészetéből.

Gaál Piroska